

1. Kompetanser i fremtidens skole

Det er godt å se at Ludvigsen-utvalget i *NOU 2015:8 Fremtidens skole. Fornyelser av fag og fagkompetanser* har forsøkt å se skolebarn og -ungdom som *hele mennesker* og ikke bare hoder. Å kunne *se hele mennesker* innebærer å finne ut *hva* de er interessert i, *hva* de arbeider med på fritiden, *hvordan* de lærer best, *hvem* de lærer best sammen med. Å kunne *se hele mennesker* handler om å se *hvert enkelt menneske*; hennes eller hans styrker og muligheter, likheter og forskjeller til andre.

1.1 De fire foreslåtte kompetanseområdene bør prioriteres

I kunstfagene vi representerer, danse-, medie- og drama- & teaterfag, har vi tradisjoner for å arbeide systematisk for å utvikle kompetanse innen alle de fire foreslåtte satsningsområdene; fagspesifikk kompetanse, kompetanse i å lære, i å utforske og skape samt samhandle og delta. På fritiden lærer barn og unge seg alt fra å spille gitar, til å danse hiphop eller fotografere. De er nysgjerrige, utforsker og skaper innen det de er interessert i, gjerne i samarbeid med venner enten de er fysisk eller virtuelt sammen. På skolen opplever de en annen verden; en faglig oppstykket skoledag, pugging, vurdering og måling. Dessverre er det ofte en *mur* mellom det samfunnet og de arbeidsmetodene de bruker i fritid og i skoletid. Samtidig trenger de *faglig og pedagogisk støtte* for å utvikle seg. En god metode for å videreutvikle elevenes kompetanse innen de prioriterte områdene er å ta utgangspunkt i elevenes fritidsinteresser – *se og anerkjenne* de ulike elevenes interesser, stimulere deres nysgjerrighet og arbeidsinnsats og hjelpe dem til å vokse faglig.

1.2 Dagens grunnleggende ferdigheter reformuleres

Vi støtter konseptet om reformulering av grunnleggende ferdigheter og integrering i de fagovergrepene samt kopling til fagspesifikt innhold i regning, lesing og skrivning. Derimot er både begrepsbruk og plassering av digital kompetanse uklare. I punkt

2.3.3 i NOU 2015:8 (s.26) brukes to ulike digital kompetansebegrep, der det ene fokuserer på IKT-verktøykompetanse og det andre på medie- og informasjonskompetanse. Det er uklart hvilken forståelse som skal vektlegges når digital kompetanse både skal integreres i fag og være fagovergripende. Vi mener det første digital kompetansebegrepet er for snevert med tanke på behovene i fremtidens skole og samfunn. Digital kompetanse må omfatte læring både *gjennom* digitale medier, *om* digitale medier, og *kreativ og kritisk bruk* av digitale medier (Erstad 2010). Et fokus på verktøykompetanse gir bare et fokus på læring gjennom digitale medier, altså at en bruker verktøy for å oppnå læring om noe annet. Et slikt fokus gir ikke elevene nødvendig læring og kritisk forståelse av hvordan digitale medier fungerer og hvordan de former vår samhandling og vår samfunns- og kulturforståelse i ulike fag. Det gir heller ikke elevene kritisk og kreativ kompetanse i å være gode digitale mediebrukere og -produsenter selv.

Siden medier griper inn i alle deler av samfunnslivet og påvirker både fokus og maktforhold, vil læring gjennom, om og det å kunne bruke digitale medier være viktige perspektiv i alle fag. I samfunnet fungerer alle helt ned i barnehagealder både som mediebrukere og medieprodusenter gjennom sosiale medier, digitale spill og nettbruk.

2. Fagfornyelse og læreplanmodell

2.1 Fag som organiserende prinsipp videreføres i skolen

Dette prinsippet bør vurderes regelmessig etter hvert som man får erfaring med ny organisering. Det trengs også en organisering som gir rom til jevnlig tverrfaglig arbeid *mellom* fagområdene. Derfor må det utvikles et ansvarsplassert system som ivaretar det regelmessige tverrfaglige arbeidet.

2.2 Fagfornyelsen i fagområdene

Alle kunstfagene har til felles at det handler om å *skape* og å *oppleve*. Hvorfor innskrenker utvalget barn og unges mulighet til å skape, oppleve og utforske *hele mangfoldet av kunstfagene* i skolen? Barn er forskjellige. *Et mangfoldig fagtilbud med kompetente lærere i alle kunstfagene*, vil styrke *alle* barns muligheter – ikke bare dem som har sine interesser i skolefagene musikk og kunst & håndverk.

Det er viktig å ta barnas ulike interesser på alvor og gi *alle* en mulighet til å utforske de kunstfagene de er interesserte i og utfordres av. *Derfor må alle fem kunstfagene tilbys elevene.* Det kan gjøres fleksibelt og uten å skape unødvendig stofftrensel. *Skolen trenger fagkompetente lærere i alle kunstfagene; dans, drama & teater, kunst & håndverk, mediefag og musikk.*

Det er unaturlig at et fagområde kalles *praktiske og estetiske fag*. Kan ikke alle fag være både praktiske og estetiske? Vi mener begrepet *kunsthag* må brukes. Kunstfagene er alle egne fag i høyere utdanning og arbeidsliv og bør derfor omtales som det også i grunnopplæringen. Hvor naturlig er det at kroppsøving og mat & helse hører sammen med kunstfagene? Hvor viktige er disse fagene for elevenes opplevelse, skaping og utforsking for å styrke kreative og innovative evner? Hvorfor er disse fagene i samme fagområde?

Det virker tilfeldig og lite overveid. Hva med å utfordre kompetente fagfolk fra alle fagene og få dem til å foreslå mulige løsninger?

2.3 Fagens sentrale metoder, tenkemåter, begreper og sammenhenger prioriteres for å legge bedre til rette for dybdelæring i fagene

Utvalget kommenterer at fagområdet praktiske og estetiske fag bør forenkles for å gi bedre rom for dybdelæring. Vi mener at ved en fornyelse av det foreslåtte fagområdet kunsthag, idrett og ernæring vil det være mulig å samle sentrale metoder, tenkemåter og overordnede mål som er felles for fagene, til tross for en utvidelse av porteføljen i fagområdet.

2.4 og 2.5

Støttes.

2.6 Fagfornyelsen inkluderer flerfaglige temaer

Det flerkulturelle samfunnet, folkehelse og livsmestring:

Kunsthagene har et stort potensial når det gjelder å jobbe tverrfaglig med flerkulturelle problemstillinger, ved at elevene får kunnskap om og erfaring med kunst og kultur fra ulike land, samfunnslag og tidsepoker. Dette kan bidra både til ivaretagelse av egen kultur og identitet, og utveksling med andres. Samhandling og samarbeid følger naturlig av kunsthagens arbeidsmåter og det kan bidra til demokratisk kompetanse så vel som sosial kompetanse og inkludering. Sistnevnte kan være avgjørende når det gjelder trivsel og (psykisk) helse.

2.7 Fellesfagene i videregående opplæring fornyes etter samme prinsipper som fagene i grunnskolen og bygger videre på elevenes oppnådde ...

Støttes forutsatt at yrkesretting av fellesfagene gjelder i de yrkesrettede utdanningsprogrammene.

2.8 Det utvikles et rammeverk for fagovergripende kompetanser som verktøy i læreplanutviklingen ...

Mediefaget er et eget fag som krever fagspesifikk kompetanse. *Samtidig* er det fagoverskridende og har en viktig rolle i tverrfaglig arbeid. Mediefaget vil kunne være en viktig brobygger for å utvikle nødvendig kompetanse hos elevene. Det vil være lurt å studere erfaringer og forskning fra mediefagundervisning i norsk skole.

2.9 Det legges vekt på god sammenheng mellom læreplanene ...

Det er viktig at dette ikke oppfattes som styring og pålegg, men som ressurser for å styrke det lokale utviklingsarbeidet på skolene.

3. Undervisning og vurdering

3.1 Det utvikles en plan for kompetanseutvikling som legger vekt på de fire kompetanseområdene og fornyede læreplaner

Det trengs et krafttak i lærerutdanningen! Dette gjelder spesielt i kunstoffagene, men også når det gjelder de fagovergripende kompetansene som for eksempel mediefag.

3.2, 3.3, 4.1 og 4.2

Støttes.